

## INTERAKTIV METODLAR

*Rashidova Firdavs Rashidxon qizi*

*ADCHTI Roman german va slavyan tillari fakulteti nemis tili yo'nalishi 4-kurs*

*401-kurs talabasi*

*ILMIY RAHBAR: NABIYEVA GULBAHOR*

**Annotatsiya:** Interaktiv metodlar o'quv jarayonida faol ishtirokni ta'minlash orqali o'quvchilarni mustaqil fikrlashga, hamkorlikda ishlashga va ijodiy yondashuvga undaydi. Ushbu maqolada interaktiv metodlarning asosiy xususiyatlari, ular orqali bilim olish jarayonining samaradorligini oshirish yo'llari va amaliy qo'llanishi haqida batafsil ma'lumotlar berilgan.

**Kalit so'zlar:** Interaktiv metodlar, ta'lim, o'qitish, faol ishtirok, hamkorlik, ijodiy yondashuv

**Аннотация:** Интерактивные методы обеспечивают активное участие в учебном процессе, побуждая учащихся к самостоятельному мышлению, совместной работе и творческому подходу. В данной статье подробно рассматриваются основные особенности интерактивных методов, пути повышения эффективности обучения через них и их практическое применение.

**Ключевые слова:** Интерактивные методы, образование, обучение, активное участие, сотрудничество, творческий подход

**Annotation:** Interactive methods encourage active participation in the educational process, prompting students to think independently, collaborate, and approach tasks creatively. This article provides a detailed overview of the main features of interactive methods, ways to enhance learning effectiveness through them, and their practical applications.

**Keywords:** Interactive methods, education, teaching, active participation, collaboration, creative approach

## **Kirish**

Zamonaviy ta'lim jarayoni o'quvchilarga faqat nazariy bilimlarni berish bilan cheklanib qolmay, ularga o'rgangan bilimlarni amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini shakllantirishni ham o'z ichiga oladi. Interaktiv metodlar aynan shu maqsadni amalga oshirishda muhim vositadir. Ular o'quvchilarni dars jarayonida faol ishtirok etishga, muammolarni mustaqil hal qilishga, tanqidiy va ijodiy fikrlashga undaydi. Shu sababli, interaktiv metodlarning ta'lim tizimiga joriy qilinishi o'qituvchilarga ta'lim berish jarayonini samaraliroq qilishda yordam beradi.

## **Asosiy qism**

Interaktiv metodlar bir nechta shakllarda qo'llanilishi mumkin va ularning har biri o'ziga xos yondashuvlarga ega:

### **Guruhiy ishlar va kichik guruhlar bilan ishlash**

Guruhiy ishlar o'quvchilarga dars davomida bir-birlari bilan muloqot qilish, tajribalarni o'rtoqlashish imkonini beradi. Bu metod orqali o'quvchilar birgalikda muammolarni hal qilishni o'rganadilar, ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradilar va jamoadagi rollarini tushunadilar. Masalan, loyihalarni amalga oshirish jarayonida har bir o'quvchining o'z vazifasi bo'ladi, bu esa ularda mas'uliyat hissini rivojlantiradi.

### **Rolli o'yinlar va sahnalashtirish metodlari**

Rolli o'yinlar o'quvchilarga real hayotiy vaziyatlarni sahnalashtirish orqali ta'lim olish imkonini beradi. Masalan, "do'kondagi mijoz va sotuvchi" vaziyatini o'ynab, o'quvchilar savdo jarayonini tushunadilar, muloqot qilish qobiliyatlarini rivojlantiradilar. Bu metod ayniqsa chet tillarni o'rgatishda samarali bo'lib, o'quvchilar muloqot ko'nikmalarini yanada rivojlantiradi.

### **Muammoli o'qitish va savol-javob metodlari**

Muammoli o'qitish usulida o'quvchilar oldiga muayyan muammo qo'yiladi va ularning vazifasi shu muammoni hal qilishdan iborat bo'ladi. Bu usul o'quvchilarning tanqidiy fikrlash, tahliliy yondashuv va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Masalan, ekologik muammolar

mavzusida o'quvchilarga atrof-muhitni asrash bo'yicha loyihalar yaratish topshirilishi mumkin.

### **Bahs va munozaralar**

Bahs va munozara usuli orqali o'quvchilar o'z fikrlarini asoslab ifoda etish, boshqalarni tinglash va o'z nuqtai nazarlarini himoya qilishni o'rganadilar. Bu metod o'quvchilarni fikrlashga, mustaqil ravishda fikrlarining to'g'riligini isbotlashga o'rgatadi. Bahs-munozaralar mavzular bo'yicha chuqur bilim olishga ham yordam beradi.

### **O'yinli o'qitish va qiziqarli mashg'ulotlar**

O'yinli o'qitish usullari orqali o'quvchilar darsga qiziqish bilan yondashadi va o'z bilimlarini mustahkamlaydilar. Masalan, matematik misollarni o'yinlar shaklida bajarish orqali bolalar uchun qiziqarli va esda qolarli bo'ladi. Bu metod boshlang'ich ta'limda ayniqsa samarali hisoblanadi.

### **Interaktiv metodlarning afzalliklari**

Interaktiv metodlar o'qitish samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ular quyidagi afzalliklarga ega:

- O'quvchilar bilim olish jarayonida faol ishtirok etadi.
- Ijtimoiy va kommunikativ ko'nikmalar rivojlanadi.
- Tanqidiy va ijodiy fikrlash ko'nikmalari shakllanadi.
- Darslar qiziqarli va interaktiv bo'ladi, natijada o'quvchilarning darsga qiziqishi oshadi.

### **Xulosa**

Interaktiv metodlar ta'lim jarayonini boyitish va samaradorligini oshirish uchun kuchli vosita hisoblanadi. O'quvchilarni darsda faol ishtirok etishga undash, ularni mustaqil ravishda fikrlashga va muammolarni hal qilishga tayyorlash orqali, ta'lim jarayoni nafaqat bilim berishga, balki shaxsiy rivojlanishga ham xizmat qiladi. Shu sababli, o'qituvchilar interaktiv metodlarni ko'proq qo'llab, ta'lim jarayonini boyitishga e'tibor qaratishlari lozim.

## FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Azizov, A. "Interaktiv o'qitish metodlari va ularning ahamiyati." Ta'lim va tarbiya jurnali, 2020.
2. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. "Active Learning: Cooperation in the Classroom." Minnesota, 2019.
3. Karimov, Sh. "O'zbekistonda ta'lim tizimini rivojlantirishda innovatsion yondashuvlar." Ta'lim islohotlari markazi, 2021.
4. Smith, B. L., & MacGregor, J. T. "What is Collaborative Learning?" National Center for Postsecondary Teaching, Learning, and Assessment, 2018.
5. Brown, G., & Atkins, M. "Effective Teaching in Higher Education." Routledge, 2017.